

Lodhiler ve Sultanlığın Çöküşü

Lodhiler esasında zamanla Afganlaşmış olan eski Halaç (Kalaç) Türkleri idi. Behlul Lodhi, ülkede işlerin kötü bir hal aldığı dönemde tahta çıkmıştı. Sultanlığın neredeyse bütün birimlerinde anarşi baş gösterdiğinden Delhi'ye birkaç km mesafede bulunan beyler bile bağımsızlıklarını duyurmaya başlamışlardı. Behlul Lodhi, ilk olarak Delhi'yle sınır olan Lahor-Dialpur bölgesinde egemenliğini ilan ettikten sonra 1488'de vefatına kadar Mevar, Sindh ve Sindh Doab'ını ele geçirmeyi başardı. Caunpur (Jaunpur)'daki asiler, Behlul Lodhi'ye karşı büyük tehlike oluşturuyorlardı çünkü son Seydi liderlerden, Şah Alem'i Delhi'nin gerçek hükümdarı sayıyorlardı.

Behlul Lodhi, oldukça mütevazı bir sultandı. Devlet divanında ya da meclis toplantılarında önde gelen yandaşlarıyla beraber oturur, onların düşünce-lerine ve fikirlerine değer verirdi. Yürürlüğe geçecek uygulamalarda fevri davranmak yerine ortak kararlar almaya özen gösterirdi. Neredeyse 40 yıl süren hüküm-darlık döneminde sultanlığın önemli parçalarını tekrar ele geçirip yeniden birleştirmişti. 1488'de öldükten son-ra yerine oğlu İskender geçti (Bajwa 2012).

İskender Lodhi 1489'dan 1517'ye kadar Delhi tah-tına oturdu. Annesi Hindu olduğu için İslam kimliğini ön plana çıkarmada daha özenli davrandı böylece dev-let otoritesini güçlendirme konusunda başarılı olmuştu. Çıkardığı fermanlar ve buyruklar, insanlar tarafından saygıyla ve bir o kadar da korkuyla kabul ediliyordu. Onun döneminde sultanlığın fakir bölgeleri araştırılıp belirleniyor ve bu bölgelerin düzenli şekilde kalkınması desteklenirken mahkûmlar da belirli aralıklarla affe-dilip özgürlüklerine kavuşturuluyordu.

İskender Lodhi 1517'de ölünce yerine İbrahim Lodhi tahta geçti ve sultan olur olmaz çok sayıda bölge-sel ayaklanmayla uğraşmak zorunda kaldı. Ordunun sa-dakatini

kazanamadığından Pencab'daki akrabalarının çıkardığı isyanları bastırmada zorlandı. Kardeşleriyle de olan mücadelesi ordunun bölünmesine neden oldu. O dönemde İbrahim Lodhi'nin dedesi olan Behlul Lodhi'nin kuzeninin oğlu Devlet Han Lodhi, Lahor valisiydi. Devlet Han Lodhi, İbrahim Lodhi'ye karşı elinde güçlü bir ordu bulunduruyordu ve İbrahim'in tahtı hak etmediğini düşünüyordu. İbrahim, Devlet Han'la baş edebilmek için Hindu liderlerin desteğine başvurdu. "Hint padişahlarından Ratansing ile çabuk bir antlaşma imzalamak suretiyle doğu hudutlarını emniyet altına aldı" (Galip-Gömeç 2013:101). Böylelikle bütün kuvvetleriyle Devlet Han'a saldırmak için hazırlıkları tamamlanmıştı. İbrahim Lodhi'nin Hintli-lerle antlaşmasından rahatsızlık duyan ileri gelen beyler de Babur'un desteğini almak için girişimlerde bulundular. Bu sırada İbrahim Lodhi, bir taraftan Pencab'daki ayaklanmalarla uğraşırken diğer taraftan da Devlet Han'la yaşanacak olan büyük savaşa hazırlanmakla meşguldü ve Portekizlilerin Bombay'a ayak basıp kıyı-lara üs kurmalarını yeterince ciddiye almadı (Bajwa 2012).

Hindistan Alt Kıtası'na kuzeybatıdan giren Babur, Devlet Han Lodhi'nin İbrahim Lodhi'yle olan mücadelesinde Devlet Han ve destekçilere yardım için gelmişti ancak aynı zamanda Hindistan'ı potansiyel bir zenginlik kaynağı olarak da görüyordu.

Babur, 1526'da Delhi'ye çok yakın bir yer olan Panipat'ta gerçekleşen savaşta İbrahim Lodhi'yi yendi ve böylece Delhi'deki Lodhi hâkimiyetine son verilmiş oldu. Lodhiler, Delhi Sultanlığı'nın son temsilcisidiler. 1526'daki Panipat Savaşı'nın ardından Hindistan'da Delhi Türk Sultanlığı dönemi de bitmiş oldu.